

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Stanovisko IVK
k americkým volbám

Úvodník

Václav Klaus:
Bez Obamy by nebylo Trumpa

Václav Klaus:
Pocit obrovského vítězství

Výběr mediálních výstupů IVK
k americkým prezidentským
volbám

Jiří Weigl:
Vyhodíme ho z kola ven

Stanovisko IVK k vítězství Donalda Trumpa

Výsledek amerických prezidentských voleb vítáme. Jsme přesvědčeni, že je to dobře pro Ameriku, pro Evropu a celý Západ, i pro Českou republiku. Je to dobře pro celý svět. Troufáme si říci, že v amerických prezidentských volbách zvítězil i Institut Václava Klause a jsme na to pyšní.

Americké prezidentské volby vyhráli normální, obyčejní, zdravý rozum používající lidé. Vyhráli nad politickými elitami, vyhráli nad politickým establishmentem, vyhráli nad manipulací jednotné mediální fronty, vyhráli nad nevlivnějšími a nejmocnějšími zájmovými skupinami.

Vítězství Donalda Trumpa je krutým zúčtováním s prezidentem Obamou a jeho politikou. Prezident Obama je v těchto volbách poraženým prezidentem. Stejně jako by bez prezidentství Jamese Cartera nebylo vítězství Ronalda Reagana, bez prezidentství Baracka Obamy by nebylo vítězství Donalda Trumpa.

Byl poražen svět politické korektnosti, svět přetvářky, svět potlačování svobody projevu, svět elitářského sociálního inženýrství, svět smířující se s úpadkem Západu a zřikající se jeho tradičních hodnot.

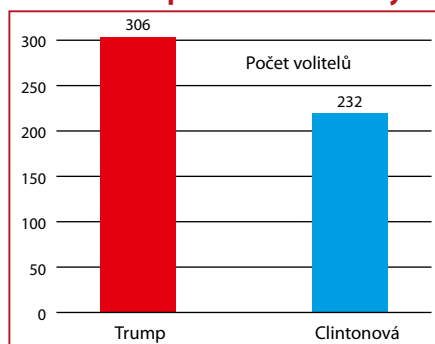
Byla poražena i řada lidí u nás. Jejich přehlídku vidíme v dnešních televizních debatách, vidíme tam jejich smutné a truchlivé obličejce. Byl poražen už čtvrt století dominující politický směr, který má v různých zemích světa různé názvy a představitel, u nás jim říkáme havlisté. Očekáváme však, že to nebude dlouho trvat a že mnozí z nich se stanou oddanými trumpisty.

Věříme, že to včerejškem nekončí. Po revolučním efektu brexitu a po neméně revolučním vítězství Donalda Trumpa očekáváme řetězovou reakci v evropských zemích. Evropa tyto dva impulzy potřebovala. Dělejme každý z nás všechno pro to, aby nezůstalo jen u nich.

Institut Václava Klause, 9. listopadu 2016.

LISTOPADOVÝ GRAF IVK

Americké prezidentské volby

Institut Václava Klause o.p.s.

Šarecká 29
160 00 Praha 6
e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 25. 11. 2016

Úvodník

Vážení čtenáři,

do rukou se Vám dostává výjimečně monotematické číslo Newsletteru IVK věnované vítězství Donalda Trumpa v amerických prezidentských volbách. Toto vítězství považujeme z mnoha důvodů za natolik zásadní, že jsme se mu rozhodli věnovat i toto celé listopadové číslo našeho měsíčníku.

Debata před prezidentskými volbami byla mimořádně bouřlivá nejen v USA, ale i v Evropě a u nás. Přesto se v ní Institutu Václava Klause dařilo být po celou dobu mimořádně aktivní a velmi úspěšně, trpělivě, seriózně a nutno dodat v českém veřejném prostoru zcela osamoceně uplatňovat názory, které, jak se později ukázalo, byly zcela ve shodě a v duchu s tím, co si myslela a přála i většina americké veřejnosti (připomeňme například anketu IVK o Donaldu Trumpovi v *Newsletteru IVK říjen/2016*). Právě z toho důvodu jsme si vítězství Donalda Trumpa dovolili částečně

„přisvojit“ a označili ho v našem povolebním stanovisku IVK jako vítězství i naše. A proto také přinášíme čtenářům v tomto Newsletteru to nejzásadnější, co z naší strany v diskusi před americkými prezidentskými volbami i po nich zaznělo.

Přesto přese všechno je ale právě na tomto místě třeba také říci, že žádný pocit triumfalismu či snad konečného vítězství není v žádném případě na místě. Progresivistická touha řídit a přetvářet lidskou společnost vítězstvím Donalda Trumpa rozhodně neskončila. Stejně tak a proto nesmí skončit ani naše úsilí se jí bránit a nepodléhat jí. I přesto ale vítězství Donalda Trumpa jistou šancí na alespoň částečné vypuzení progresivismu z exekutivních funkcí v USA je. Věřme tedy společně, že toto dílčí vítězství dodá potřebný impulz pro renesanci zdravého rozumu a uměřenosti nejen Americe, ale i nám v Evropě.

Za tým IVK přeje příjemnou četbu

Filip Šebesta.

Bez Obamy by nebylo Trumpa

Rozhovor pro pořad ČT 168 hodin (10. 11. 2016)*

Václav Klaus

Kampaň Donalda Trumpa byla označována často za kontroverzní, on byl označován za kontroverzního kandidáta, kritizovali ho, že uvádí polopravdivé informace, slibuje nesplnitelné. Co si o tom myslíte Vy? Byl i pro Vás kontroverzním kandidátem?

Považoval jsem jeho protikandidátku za prázdnou – bez jakékoli „message“, bez jakéhokoli poselství, bez jakéhokoliv sdělení Američanům. Ta pouze říkala „jděme, pokračujeme tak jak teď, neudělejme nic jinak“. My všichni víme, že Amerika se ocitla ve strašně těžké situaci. Nejenom Evropa, ale i Amerika je na rozcestí a musí se rozhodnout kudy a kam. Takže Clintonová nenabízela, Trump něco nabízel. A pro všechny z nás, kteří jsme chtěli, aby

Trump volil tato slova s vědomím, že musí v této kampani něco říci, musí zaujmout. Musí vyburcovat voliče – musí nad tím volič přemýšlet, musí ho donutit, aby se nějak angažoval, aby řekl ano, nebo ne.

se něco stalo i s Amerikou, ne jen s námi tady, tak jsme samozřejmě více poslouchali ta slova pozitivní, než ta slova, která Vy označujete za kontroverzní. Ano, on přehání, on volí tento styl. Mám pocit, že to dělá úplně záměrně. On volil tato slova s vědomím, že musí v této kampani něco říci, musí zaujmout. Musí vyburcovat voliče – musí nad tím volič přemýšlet, musí ho donutit, aby se nějak angažoval, aby řekl ano, nebo ne. Proto volil jistou strategii a taktiku této volební kampaně. Znovu opakují, že od něj to byla vědomá volba strategie a já mám pocit, že si to voliči po svém přebírali.

Myslíte si tedy, že to je ten pravý kandidát na prezidenta, už tedy pravý prezident Spojených států, který může přinést skutečnou změnu nebo to byla jenom volba menšího zla?

Ty dva jako přetahování se kdo je větší a menší zlo – o tom bych takto vůbec neuvážoval. Nezlobte se, já ani necítím nárok, že bych mohl tuto Vaši otázku nějak racionálně

zodpovědět. To není moje volba, to je volba většiny amerických voličů a většiny těch občanů Ameriky, kteří se chtěli zúčastnit voleb. Náš názor na to je druhořadý. Tito lidé věří, že on touto změnou bude a my se na to musíme dívat tímto prismačem.

Není to ale třeba také důsledkem nějaké krize v americké společnosti, krize i v Republikánské straně?

Krize je v americké společnosti, Amerika padá z výšin, Amerika se stala téměř Evropou. Amerika je přeregulovaná, Amerika je nesmírně ekonomicky zatížená. Amerika dělá chybné ekonomické kroky. Amerika ztrácí svou pozici ve světě, kterou kdy si mívala. Amerika se ve svém politickém systému strašlivě vzdálila od skutečné demokracie tak, jak my bychom ji definovali. Amerika svým nesmírným přijetím všech zrůdných ideologií politické korektnosti, humanrightismu, všech feminismů, homosexualismů a genderismů (a můžeme jmenovat dále), environmentalismů, abychom tam dali ještě tu zelenou ideologii – se samozřejmě dala na špatnou cestu. Ona probrudit potřebovala.

Myslíte si, že Trump může být stejně dobrým prezidentem jako republikánští prezidenti v uplynulých desetiletích? Nebo dokonce lepší?

Netroufal bych si hodnotit Reagana, Bushe staršího, Bushe mladšího a ještě neexistujícího Trumpa. Myslím, že ke každému bychom řekli své plusy a mínusy. Osobně strašně rád jsem měl Bushe staršího. Také jsem s ním nejvícekrát mluvil. S Bushem mladším jsem mluvil také hodněkrát, ale s Bushem starším si opravdu píšeme na Vánoce hezké dopisy. Měl jsem ho rád, ale když jsem před několika dny zaútočil – de facto na Obamu – slovy, že stejně jako bez Carterova beznaděného prezidentování by nebylo Ronalda Reagana, tak bez Obamova prezidentování by nebylo Trumpa. Takže výsledek Trump-Clintonová daleko více ovlivnil Obama než Clintonová, troufám si říci. V tomto smyslu – i když mám staršího Bushe rád – bych řekl, že jistá rozpačitost a nepřesvědčivost jeho prezidentování vedla ke Clintonovi. Vedla k vítězství demokratů. Když se podíváte na poslední prezidentování v Americe od 70. let, tak jen dva prezidenti prezidentovali jenom jedno volební období. Což je výraz jisté slabosti. Prvním z nich byl Carter a druhý byl Bush starší. Viděl bych to takto složitěji. Proto bych nechtěl říkat, jestli Trump bude takový nebo makový. Konec konců, jedno prezidentské období je v Americe výjimkou. V podstatě poslední takové bylo, když před

Carterem byl Nixon, ale to skončilo jiným způsobem. Ten odešel jinak a z jiných důvodů. A Kennedy byl zavražděn. Ale jinak to byla všechna osmiletá období. Takže uvidíme, co bude.

Já se omlouvám, ale v jednom z rozhovorů někdy na jaře jste říkal, že jako americký volič byste byl na rozpacích v těchto volbách – koho volit. Je to pro Vás teď názorový posun? Změnil jste názor?

Ne, názorový posun to není. Za prvé, já jsem intelektuálsky založený člověk a neumím mluvit trumpovským způsobem. Tak mi „zobák“ nenarostl, a kdybych se do něčeho takového stylizoval, tak by to vypadalo určitě trapně. Trumpovským politikem je Zeman a já nemohu mít zemanovskou ré-

Trumpovským politikem je Zeman a já nemohu mít zemanovskou rétoriku, já mám rétoriku jinou.

toriku, já mám rétoriku jinou. Trump v tomto smyslu nebyl typem politika, jako jsem já. Takže jsem v tomto názor nezměnil. Ale nepochybně tato volební kampaň řadu věcí vypointovala. Tu mezeru, tu obrovskou propast v Americe ještě silněji demonstrovala. A pak najednou mi začínalo být jasnější, že ta propast je tak hluboká a strmá, že je nezbytné, aby se nezůstalo někde „in between“, aby se nezůstalo někde uprostřed. Že se musí volit jedna z těch stran. V tomto smyslu začínalo být každým dnem jasnější, že to musí být Trump.

Setkal jste se někdy s paní Ivanou Trumpovou? A můžete připomenout při jaké příležitosti?

Je to absurdní, setkal jsem se s ní jednou a to sice legračním způsobem a to tady ještě asi nezaznělo. Jednou jedinkrát v životě jsem letěl na nějakou akci do New Yorku a pořadatelé byli ochotni zaplatit jakoukoli formu mé dopravy tam. Došlo k tomu, že jsem letěl francouzským Concordelem Paříž-New York. Což bylo exkluzivní letadlo, nemyslím pohodlné, nevypadalo hezky, ale létalo rychle. Letěl jsem z Paříže do New Yorku, zážitek to byl velký, protože snídáte v Paříži, přiletíte do New Yorku a zvládnete v hotelu jít na snídání. Sedl jsem si do letadla. Platit cenu Concordu si mohla dovolit jen malá skupinka lidí a najednou ke mně přišla dáma a říká, já jsem Ivana Trumpová. Tak si na volné místo vedle mne na kus letu sedla. Asi tak hodinu jsme spolu – v té dvou a půl tisíc kilometrů za hodinu rychlosti kdesi nad Atlantikem – hovořili. ■

*) Česká televize z tohoto rozhovoru vysílala jen vystříženě úryvky.

Pocit obrovského vítězství

Rozhovor pro pořad Reportéři ČT (10. 11. 2016)*

Václav Klaus

Jaké byly Vaše první pocity, když jste zjistil, že vyhraje Donald Trump?

Musím zcela jednoznačně říci, že to byla radost, pocit obrovského vítězství. Něco, co člověk ani nedoufal, že by se mohlo podařit. Takže po červnovém brexitu, teď zase tato listopadová naděje pro normálního, zdravě myslícího a uvážujícího člověka. Samozřejmě jsem se radoval.

Co bude podle Vás zvolení Donalda Trumpa skutečně znamenat pro globální rozložení sil?

To je celá řada rovin. Zaprvé bych chtěl zdůraznit to, že Amerika je v mnohém politicky stabilní země, institucionálně stabilní. Neprožívá nějakou revoluci v tom smyslu, že by se vše zbouralo a zítra by se začalo úplně jinak. Bude to malý posun systému a spíše bude změna v tom, že to bude pootočení kormidla, doufám. Mnoho lidí se mě ptá, co budou dělat druhý, třetí den – bezprostředně nic samozřejmě. Ten systém je natolik rigidní, že se nenechá úplně zvíkat, což je plus Ameriky. Zároveň to ale vede k tomu, že se dá těžko měnit. Takže co se podaří Trumpovi měnit, nevím. Poslal obrovský signál, motivuje spoustu lidí. Povede to k výměně deseti tisíců úředníků a vysoce postavených lidí v Bílém domě a americkém establishmentu. Lidé začnou jinak uvažovat, jinak myslet, ale očekávání, že jeden den se stane tohle a druhý den tohle – jak řada lidí u nás, myslím si, mylně předpokládá – tak já to nevidím.

Mluvil jste o pomyslném kormidlu, kam přesně máte na mysli, že se to kormidlo posune?

Doufám, že Amerika a totéž bych strašně přál Evropě, se trošku probudí ze svého fatálního post-demokratického modelu světa, a že se začne vracet k demokracii. Že se začne vracet k tomu, že opravdu lidé rozhodují o tom, co se v té zemi děje. A nikoli mocné politické establishmenty, bohatě podporované jednotnou a velmi sjednocenou mediální frontou. Tady došlo k narušení, tady došlo k trhlíně a doufám, že v tomto smyslu se Amerika pohne správným směrem. Respektive vrátí se tam, kde kdysi bývala a kde už poslední dvě desetiletí řada z nás má pocit, že už není.

* Česká televize z tohoto rozhovoru vysílala jen vystříženě úryvky.

Vy jste za poslední dvě desetiletí zažil amerických prezidentů několik. Můžete říct z Vaší zkušenosti i třeba z osobní, v čem je Donald Trump pro Vás výjimečný a případně čím?

Je výjimečný tím, že prožil život úplně mimo politiku. Jakkoli byl viditelnou veřejnou osobností, která byla zvána do televizních talkshow, psal knihy atd., byl předmětem nepřetržitých diskusí v médiích, ale v politice nikdy nebyl. A tím se diametrálně odlišoval od všech předchozích prezidentů. I Ronald Reagan byl přece jen osm let guvernérem největšího amerického státu Kalifornie. Takže tomu čistému žití v politice si za těch osm let zvykl. To Trump nikdy neměl.

Trump je dokonalý herec, který jako náš národní umělec na půdě Národního divadla může dnes večer hrát Macbetha a druhý den může hrát Romea.

Hlavně bych chtěl říci jednu věc. Spousta lidí se děsila toho, zda se Trump jako prezident bude chovat tak, jako se choval ve volebních kampaních. Musím trvat na tom, že jsem ve všech našich televizích a rádiích opakovaně říkal, opravdu si někdo tuto hloupost myslíte? Trump je dokonalý herec, který jako náš národní umělec na půdě Národního divadla může dnes večer hrát Macbetha a druhý den může hrát Romea. A že to jsou úplně jiné role, a že mluví jinak, říká jiné věci, jinak se chová. A lidé, když se dívají na toho herce, který hraje Macbetha, tak si o něm myslí, že ten herec je Macbeth. Ne, ten herec je pořád pan XY, a když hraje Romea, tak je to taky jen pan XY. Já jsem plně přesvědčen – a první trumpovský den po volbách aspoň mohu-li soudit z různých televizních přenosů, zejména z jeho proslovů – že on skutečně tuto roli zahodil a začíná hrát roli jinou. Myslím, že by to i nejvíce zatvrzelí lidé měli vzít v úvahu.

Trump v předvolební kampani mluvil o NATO, o tom, že členské státy by měly plazit, co slíbily. Myslíte, že i tohle bude mít reálný dopad?

Zaprvé on není zařazený a zabetonovaný v tom schématu, které dnes volí Amerika vůči zbytku světa. A Evropa vůči Rusku a Číně a dalším. To znamená, že on může přijít s novými iniciativami a trošku s otevřenější hlavou a očima. Já jsem opravdu v politice už čtvrtstoletí. Strávil jsem hodiny a hodiny vyjednáváním našeho vstupu do NATO. Zúčastnil jsem se x summitů NATO a mohu Vám odpřísať, že ze všech amerických prezidentů, které jsem viděl, přes Clintona a Bushe mladšího po Obamu,

nonstop debata na všech summitech NATO byla, že americký prezident pronáší projev a říká, my jsme jediní, kdo dává tolik a tolik HDP na obranu a vy všichni se podívejte na svá čísla. Nikdo z Vás slíbená 2 % nedodržíte, většina z Vás nedodrží ani 1 %. Mohu zodpovědně říci, že jsem to na vlastní uši slyšel od každého předchozího amerického prezidenta. To, že se Trump přihlásil ke stejné větě, mne vůbec nepřekvapuje. Možná, že se také utká s realitou a zjistí, že Itálie v jejím ničivém rozpočtovém deficitu a nezaměstnanosti a ekonomickém nerůstu, řekne, že my prostě naše výdaje zvýšit nemůžeme atd. Neboli, toto je standardní téma NATO. Nepřetržitě nás a obdobné země nabádat abychom splnili slib, který jsme při vstupu do NATO dávali. Nečekám, že by byl Trump v tomto nějakým revolucionářem, který by toto změnil. Možná to řekl důsledněji, ale ti tři předchozí prezidentové to říkali taky.

Kromě NATO, jaký může podle Vás Donald Trump mít vliv na českou ekonomiku, na podniky, dotkne se nás ve skutečnosti zvolení Trumpa?

Jestli někdo čeká bezprostřední dopady, tak to se mylí. Ale byla vytvořena úplně jiná atmosféra a najednou se ukazuje, že je legitimní a možné mít jiné pohledy, než které má politický establishment spojený

Doufám, že Amerika a totéž bych strašně přál Evropě, se trošku probudí ze svého fatálního post-demokratického modelu světa, a že se začne vracet k demokracii. Že se začne vracet k tomu, že opravdu lidé rozhodují o tom, co se v té zemi děje. A nikoli mocné politické establishmenty, bohatě podporované jednotnou a velmi sjednocenou mediální frontou.

a těsně spjatý s mocnými médii, a že si dokonce spousta lidí myslí, že je to správně, jak ukázal počet hlasů pro Trumpa. To je totéž poselství, které měl brexit. Co se stane konkrétního zítra s Velkou Británií a Evropskou unií, to uvidíme, ale brexit řekl jednu jedinou věc, že tvrdá, nemilosrdná kritika uspořádání Evropské unie není výtvozem nějaké malé skupinky šíleně uvažujících eurofobů, to si myslí většina Angličanů. To dalo obrovský signál, to otevřelo řadě lidí ústa, ale i oči. Čili Trumpovo vítězství otevřelo mnoha lidem ve světě oči. Když říkám ve světě, myslím, že asi ne v Číně, Indii, Jižní Africe, Senegal, Uruguayi nebo Pákistánu. Mluvíme o Západu, tedy primárně o Ameri-

ce a o Evropě. To otevření očí je ta největší změna. To je tisíckrát větší věc, než jestli poslanci schválí nebo neschválí novelu toho či onoho zákona.

Není možná toto signál společně s brexitem a s událostmi posledních let, že lidé se čím dál tím víc odvracejí od tradičních politiků, a že vlastně stačí být dobrým hercem?

Nevím, jestli slovo tradičních politiků je úplně přesné, protože já bych za tradiční politiky považoval politiky před sto, osmdesáti, padesáti lety, kteří tu zlozajnou hru s námi – hru na politickou korektnost, na masivní přetvářku a na masivní manipulaci – tenkrát ještě nehráli (mluvím o západním světě, ne o komunismu). Nemluvme o tradičních politikách, ale o těch dnešních předposledních politikách. Ano, tato jejich masivní přetvářka, tato jejich hra na politiku, toto jejich žití bez skutečného pevného názoru, toto jejich naslinění si prstu a koukání se odkud vítr vane, a toto jejich dívání se každý den, co ukázaly poslední průzkumy veřejného mínění, doufám, že toto Trump dělat nebude. Už to je revoluce, to je stejně cenné jako Velká říjnová revoluce nebo něco takového.

Ke globální politice a k zemím, které mají radost... V první linii měli radost lidé jako Marine Le Pen, ruský prezident Putin...

Samozřejmě. Lidé, kteří jsou součástí politického establishmentu, proti kterému Trump tak úspěšně zabodoval, musí být nešťastní. To, co předvádí francouzský prezident Hollande, je úplně úžasným prototypem absurdity. Tito lidé musí být nešťastní, protože pochopili, že jejich dny jsou sečteny. To je strašně důležitá zpráva, a že my všichni, kteří jim ty dny chceme sečítat, z toho máme radost, to je taky pravda.

Můžete vysvětlit, coby vrcholný politik, jak vypadá skutečná každodenní povinnost amerického prezidenta?

Americký prezident je také součástí systému. To je potřeba zdůrazňovat. Samozřejmě, že americký systém je vždycky „one man show“, je to více hra jednoho člověka. Má neskonale větší prostor ovlivňovat, ale ten prostor je velmi omezen parlamentním systémem, americkým Kongresem a Senátem. Žádný prezident si nikdy nemohl úplně vyskakovat. Mám dokonce pocit, že republikáni budou mít většinu jak v Kongresu a v Senátu, což se může ukázat taky jako docela problém. Člověk z politiky ví, že v celé řadě svých politických rozhodnutí měl největší problém s členy své vlastní politické strany. Tato věc bude Trumpa trápit i nadále. Demokratická strana neexistuje a republikánská je naprosto rozpolcená ohledně Trumpa, to se bude vše budovat znova.

Nikdo z nás netuší, co znamená den, týden, měsíc, rok, čtyři roky, ne-li osm let

amerického prezidenta. Je to tak neuvěřitelný fyzický a psychický výkon, který si nikdo z nás vůbec nemůžeme představit. Jak to Trump bude zvládat, to uvidíme. Asi bude mít trochu jiné sklony než předchozí prezidenti. Možná, že bude spíš reaganovským stylem prezidenta, že nebude rozhodovat každou prkotinu, nechá to na někoho jiného a bude se pokoušet to základní – zejména o komunikaci s veřejností. Když už mluvíme o výkonu, tak já se jako člověk, který prožil mnoho volebních kampaní, musím sklonit nad neuvěřitelným výkonem, který podali Trump a Clintonová. Ty dva roky, co oni prožili, kolikrát za den nastoupili do letadla, ko-

---

Pokud bude Trump respektovat, že jsou významná mocenská centra světa a v dnešním světě jsou to primárně Čína a do jisté míry Rusko a některé další země, tak to není vstřícnost k Rusku, ale normální lidské racionální jednání.

---

likrát se jim odkysličoval mozek, kolikrát vystoupili na masových shromážděních, kolik udělali mediálních interview... To je obdivuhodný a neskutečný výkon. To, že to Hillary takhle vydržela, je obdivuhodné, a to já – jakkoli s její politikou zásadně nesouhlasím, ale poměrně dobře jí znám – tak musím říct, že to byl neuvěřitelný výkon.

Paní Clintonová se stala také do jisté míry obětí svých poradců, svých kostymérů a vizážistů. Jestli jste někdo viděli Hillary Clintonovou včera při jejím povolebním projevu, to byla naprosto jiná osoba, než jak vypadala a vystupovala v posledních dvou letech. To byla více Hillary Clintonová, mluvila, jak jí „zobák“ narostl, to nebyly nacvičené povinné věty, které jí do ucha říkali její mediální poradci. Kdyby se náhodou chovala celou volební kampaň, tak jak se chovala při jejím včerejším povolebním projevu, tak já si troufám tvrdit, že by ty volby vyhrála. Trump měl obří štěstí, že ona měla takovou špatnou „party“ kolem sebe, která ji stylizovala do něčeho, co v ní vůbec nebylo, proto vše, co říkala ve volební kampani, bylo prázdné a falešné a volič to musel cítit a musel vědět.

K Trumpově vstřícné rétorice vůči Rusku... Myslíte si, že může přijít na zrušení ruských sankcí?

Ruské sankce primárně dělá Evropa a Evropská unie. To, že dosavadní politika západní Evropy a Spojených států vůči Rusku je směšná, dětinská, nedůstojná a totálně nezodpovědná, je naprosto jasné. A jestli náhodou by chtěl Trump respektovat, že žije v multipolárním světě, kdy není jediná velmoc, která může diktovat zbytku světa,

aby se jako loutky na provázku chovali podle něj. Pokud bude respektovat, že jsou významná mocenská centra světa a v dnešním světě jsou to primárně Čína a do jisté míry Rusko a některé další země, pokud on toto bude respektovat, tak to není vstřícnost k Rusku, ale normální lidské racionální jednání. Já věřím, že se Trump nebude chovat vstřícně, ale bude se chovat normálně. To by bylo obrovské vítězství, protože někteří se chovají nenormálně.

Můžeme se ještě spolehnout na mapu spojenců, tak jak jsme ji znali do zvolení Donalda Trumpa?

Kdo zůstane a nezůstane naším spojencem? Než bych jednoduše odpověděl na tuto otázku, měli bychom vždy odlišovat, kdo je naším spojencem nominálním a kdo je spojencem reálným. Ti, kteří jsou našimi nominálními spojenci, ještě neznamená, že jsou našimi reálnými spojenci. To by chtělo samostatnou debatu.

Průzkumy do poslední chvíle dávaly za pravdu spíš Hillary Clintonové, ale pak se ukázalo, že ji Donald Trump porazil. Který typ voličů podle Vás nakonec rozhodl, se kterým se nepočítalo?

My ekonomové dělíme naši vědní disciplínu na mikroekonomii a makroekonomii. Mikroekonomie se dívá na každý konkrétní bod ekonomického systému, konkrétní firmu, konkrétního spotřebitele atd. Makroekonomie se dívá na makroagregáty, na míru inflace, míru nezaměstnanosti atd. Já jsem z principu makroekonom. Vždy jsem odmítal zkoumat míru nezaměstnanosti tím, že se zlepšila či zhoršila, protože se zlepšila či zhoršila situace na Ústecku či v Karviné. V principu jsem proti tomu, aby se pitvalo, jestli volič byl šikmooký nebo širokooký, jestli byl nadprůměrně vysoký nebo nízký, jestli měl tuhle barvu pleti, nebo jestli měl to či ono. Tady promluvila makropoliticky masa amerických voličů. Klima v Americe se změnilo, a jestli tomu o kousek více přidaly jižní státy než severní, západní nebo východní, je pro mne druhořadé. A říkám to jako někdo, kdo se metodologií vědy zabývá velmi dlouho a říkám to s jistotou v hlase.

Donald Trump se v předvolební rétorice zmiňoval o clech, daních... Myslíte, že to může mít vliv na českou ekonomiku?

Vliv na českou ekonomiku by mohlo mít Trumpovo vítězství jen tehdy, kdyby naši zákonodárci prožili a po trumpovsku by řekli, tak zrušíme všechny nesmyslné regulace, zvyšování daní, zvyšování minimálních mezd a podobné hlouposti. Pak by to Trumpovo vítězství na českou ekonomiku mělo vliv naprosto úžasný a jednoznačně pozitivní. ■

VÝSTUPY IVK K AMERICKÝM PREZIDENTSKÝM VOLBÁM

Filip Šebesta
Institut Václava Klause

Jan Skopeczek
Institut Václava Klause

Reagan, Trump a Amerika

Trumpův slogan *Make America great again*, který si vypůjčil z Reaganovy kampaně, je spíše prázdným marketingovým heslem. Ostatně na otázku, jak chce zajistit, aby vznikla nová pracovní místa, Trump babišovskovsky odpověděl, prostě to uděláme. Ale nechceme kritizovat Donalda Trumpa. On zemi, ke které dříve skutečně utlačovaní a nesvobodní vzhlíželi, do jejího současného stavu nedostal. On pouze využívá této zoufalé situace a částečně vyplňuje hluboký příkop, který se mezi americkou veřejností a jejími politickými elitami a establishmentem za léta vzájemné ignorace vytvořil. A je třeba říci, že se mu to prozatím relativně daří. Po létech fráží a pokrytectví politické korektnosti se objevil někdo, u něž rozdíl mezi tím, co říká a co si skutečně myslí, je o poznání menší. A skutečnost, že to říká jazykem běžných lidí, pak působí v soudobé Americe natolik exoticky a cizorodě, že jsou voliči ochotni odpustit mu i tu či onu chybu, za které jej nesmířitelně kritizují liberální média a establishment.

Literárky.cz, 21. 3. 2016

Ivo Strejček
člen správní rady IVK

Vzpouza proti politickému papalášství

Souboj Trump – Clintonová považují za obraz vzpoury proti politickému papalášství, za vzdor proti zavedené politické třídě, za pokus vrátit přání voličů do centra politického snažení. Donald Trump to zřejmě chápe, jak prokázal v republikánských primárkách i jak argumentuje v předvolební kampani. Jeho případný úspěch tak není pouze nadějí pro nezbytné změny americké domácí a zahraniční politiky, byl by povzbuzením atmosféry k dávno nutným fundamentálním změnám i v Evropě.

Z odpovědi na otázku zájmového Newsletteru IVK, zda je Trump šancí na změnu americké politiky, 21. 9. 2016

Přítelství IVK na vítězství Donalda Trumpa (9. 11. 2016)

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Odhodme politickou korektnost

Říkáte, že Trump představuje jedinou naději, že se povede zvrátit trend postupného úpadku západní civilizace, západní politiky, západního hospodářství, jak konkrétně to myslíte?

Donald Trump vyjadřuje ve svém programu anebo tím, jak vedl svoji kampaň, jak porušoval základní pravidla, pravidla politické korektnosti a obecně všechna podobná omezení, která v poslední době začala dominovat v americké politice, v evropské politice, určitou naději. Západní svět se posunul trochu někam jinam od původních hodnot kapitalismu, svobody jednotlivce, svobody projevu a tak dále a vytváří se tady postupně neliberální prostředí, ve kterém to nesevědí jak ekonomice, tak společnosti a politickému systému. Vidíme to nakonec v postupné ztrátě pozic Západu i Spojených států v globální soutěži.

Tím, že tedy porušuje pravidla politické korektnosti, tak tím zachraňuje západní civilizaci?

Politická korektnost je velké zlo, které brání, aby se skutečně diskutovaly reálné problémy, brání tomu, aby se pojmenovaly, natož, aby se řešily. Známe takových příkladů mnoho u nás, ať jsou to otázky migrace, ať jsou to otázky rodiny, společenských hodnot a tak dále. Vytváří se tady různé tabuizované oblasti, o kterých se nesmí hovořit a Donald Trump v této kampani zbouřil právě tuto umělou krustu, která nad těmi společenský-

mi problémy leží a kterou ty dosavadní elity uvalily jako poklop na život společnosti.

Kampaň byla velmi vyostřená. Kde je hranice mezi politickou korektností a vulgaritou?

Já myslím, že Donald Trump, který takhle začal v prezidentské kampani, jak uvnitř Republikánské strany, tak i dnes ve finále, vlastně udával tón celé kampaně, dneska jsou ty volby prakticky plebiscitem o Donaldu Trumpovi a ukazují, že dokázal velmi takticky volit prostředky a přizpůsobit je charakteru americké prezidentské kampaně, která je takovou reality show, bulvární reality show odehrávající se na pódiích a estrádním způsobem. Trump možná přehání, možná uráží své kolegy, ale myslím, že jsou to pouhá slova, nedopustil se ničeho závažného, nejsou za ním žádná rozbombardovaná města, žádné tisíce mrtvých, žádné pokusy o převrat někde nebo něco takového, prostě je to normální politik, který si volí taktiku a prostředky v rámci demokratického systému a já nerozumím té hysterii, tomu ataku na něj, jako kdyby se dopouštěl nějakých zločinů. Trump – hrozba pro demokracii, nevzdělanec, diktátor, ten člověk neudělal vůbec nic, pouze na mítincích z pódia baví své publikum.

Jsou americké prezidentské volby jen o Donaldu Trumpovi a jeho narcismu?

Úplně zas až takhle jednoduše bych to neviděl. Zdá se mi, že dnes jsou ty americké volby o trochu širším okruhu problémů, než jsme si zvykli, že bývaly o výši daní a o praktických, ekonomických problémech a tak dále. Dneska jde v širším smyslu i o dlouhodobou perspektivu, co vlastně Spojené státy čeká, kam se budou vyvíjet, zda to bude v budoucnu stále země s dominantní anglosaskou kulturou a anglosaskou politickou tradicí, nebo se ze Spojených států stane další latinskoamerická země.

Proč by bylo špatně, kdyby se Amerika stala jen další latinskoamerickou zemí?

Hodnoty a vlastně celá dnešní Amerika do značné míry vděčí za svůj úspěch importované kultuře, západoevropské, anglické, kultuře z evropského severu, protestantské etice a tak dále. Všechny tyto vlivy tam samozřejmě působily a latinskoamerická kultura, hodnoty, přístup k životu, mentalita, fungování institucí a tak dále, poměr k práci, to všechno je přeci zcela jiné.

Z vystoupení v pořadu Události komentáře ČT, 8. 11. 2016

Ivo Strejček

člen správní rady IVK

Legitimní touha po změně

Koho byste volil, kdybyste dnes mohl v USA volit?

Já bych nejraději volil Ronalda Reagana, ale pokud bych si musel vybrat někoho z této dvojice, tak bych volil Donalda Trumpa už proto, že mám dojem, že establishment není ve Spojených státech potřebuje, aby s ním někdo pořádně zatřásl, a to Donald Trump snad slibuje.

Vyjádření ke glose posluchače pořadu zasláné prostřednictvím facebooku: Kdo si přeje válku s Ruskem, musí držet Hillary palce.

Jeden ze špičkových poradců Hillary Clintonové minulý týden naznačil, že bude-li paní Clintonová zvolena prezidentkou, bude si v zahraniční politice počínat daleko agresivněji než Donald Trump. Jedním z jejích prvních zahraničně-politických tahů bude zatlačení Evropy do obnovení a zpřísnění protiruských sankcí. Takové vyhrocování vztahů k ničemu dobrému dlouhodobě vést nemůže.

Odpověď na dotaz z publika: „Jaký názor máte na brexit?“

Donald Trump je člověk, který oslovuje tu část společnosti, která touží po změně. Já si při všech svých zkušenostech překládám motivace těch Britů, kteří si přáli existenci Velké Británie mimo Evropskou unii, za

podobné s těmi, které dnes v Americe vedou voliče, aby volili Donalda Trumpa. Část Američanů a Britů touží po řešení, které s tím vším zásadně zatřese a jejich společnost podstatně změní. To jsou paralely, které vidím mezi dnešní prezidentskou volbou v USA a rozhodnutím většiny Britů opustit Evropskou unii.

Z diskusního speciálu ČRo 1 k americkým prezidentským volbám, 8. 11. 2016

Ladislav Jakl

člen správní rady IVK

Není možné žít dále ve lžích

Jakou zásadní změnu Donald Trump přinese do americké politiky? A nejen do americké politiky, ale i do americké společnosti jako takové.

Donald Trump je správnou volbu, volbou pro chvíli, kdy nejenom Spojené státy, ale i Evropa a celý náš známý svět žije v podobné atmosféře, jakou si dobře pamatujeme z doby komunismu z osmdesátých let. Všichni jsme věděli, že v novinách lžou, že v rádiu se lže, v televizi také, že papaláší lžou. Všichni si říkali, že tak nějak o tom víme své a na férovku v soukromí si to řekneme jinak. Ano. I dnes žijeme ve lžích. Není možné nazývat věci pravými jmény, aniž by vás okamžitě začali okřikovat a zadupávat.

Donald Trump byl prvním, kdo do této linie vnesl normálního člověka. Se svými normálními názory, který ne že si dopředu vše nechá zkonkultovat devadesáti šesti poradci a vyškrtat si slova, která by náhodou mohla vadit tomu či tomu. A Američani a vůbec normální běžný člověk na celém světě se v něm vidí v tom, že konečně k němu někdo nemluví dřevěným jazykem papalášů, ale že právě představuje vzpouru proti papalášům. Ostatně není náhodou, a je to takový zajímavý detail amerických voleb, že třia- devadesát procent voličů ve Washingtonu D.C. volilo demokratku Clintonovou. A čili celý tento kolos, celá mediální mašinérie zájmových a byznysových skupin, prorostlých politických struktur, která žila v jedné partě, v jedné síle, celý tento kolos měl monopól na sdělovací prostředky, na moc, na škol-

ství. Ale někdo přece toho Donalda Trumpa zvolit musel. Byli to tedy normální lidé mimo tyto struktury, lidé, kteří se snad konečně dostávají ke slovu.

Máte tedy pocit, že Trump přináší do Spojených států, řekl byste tomu „osvobození“?

Samozřejmě, že pro spousty lidí, kteří se bojí říct nahlas svůj názor v atmosféře šikany, v atmosféře okřikování, když na jedinou vidí, že ono se to může, ono se to už smí, on si to někdo dovolí, tak se také nadechnou a budou mluvit o svých zájmech, o svých skutečných pocitech, o svých skutečných potřebách, tak, jak si to ještě předtím neuměli představit. Takže toto od lidí nyní očekávám, ale zároveň si nedělám iluze, že lidé, kteří Trumpa nevolili, a i mocné síly, které dělaly vše pro to, aby mu ve zvolení zabránily, že se z Ameriky vypaří. Ti tam samozřejmě zůstanou a velká část z nich bude nadále pracovat proti němu.

Z vystoupení v pořadu Den podle... na ČRo Plus, 9. 11. 2016

Václav Klaus ml.

publicista

Konec rozvratu západních hodnot

Mnoho let nazpět tu proti sobě stáli typově stejní kandidáti dvou velkých stran, hájící v jádru stejné hodnoty. Kandidáti se lišili zejména mediální dovedností (např. Obama býval zdatný řečník) a schopností dostat na svou stranu důležité vlivové skupiny (menšiny, církve...). Ale nebyl by velký rozdíl ve vnitřní ani zahraniční politice, ať by vyhrál ten, nebo ten.

Všichni svorně směřovali k rozvratu původních západních hodnot. Zejména těchto: stát je souhrn jednotlivců, nikoli souhrn minoritních skupin; hájíme obecná práva a individuální svobody každého – nikoli kolektivní práva menšin; bohatství země vzniká z práce, nikoli z čerpání dotací a vládních programů; moc státu (v USA – Washingtonu) má být co nejmenší; lidé přicházející do země se musí asimilovat a stát Američany, nikoli aby se stát přizpůsoboval jim; země, která nemá hranice – směřuje k zániku; primárním úkolem americké vlády není vybudovat globální vládu světa...

Teď číše přetekla a bělošská střední třída zahodila připravené karty republikánských primárek do koše. Povstal outsider – Donald Trump – a oprávil myšlenky předešlého odstavce. Na řadu lidí z šerého dávnověku zablikala reaganovská hesla „People before Government“.

Nemyslím, že je Donald Trump dokonalý. Je to však někdo, kdo se postavil zlu a zatím stojí.

Z komentáře Trump pro Novinky.cz, 7. 11. 2016

Předplatné na rok 2017

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 660 Kč.

Studentské předplatné 330 Kč.

predplatne@institutvk.cz

Ladislav Jaki

člen správní rady IVK

Nepromyšlená angažovanost vyvolala humanitární krizi

Co si od Donalda Trumpa slibujete?

S Trumpem přichází nepochybně to, že se bude víc ozyvat normální běžný Američan a že supernadvláda elit bude trochu otřesená. Ale bude to mít velmi těžké, bude s nimi konfrontován v každém ohledu. Ten tlak bude ohromný. Tyto volby se hodně vydávají za dějinné a nepochybně jsou dějinné, ale do jisté míry byly například chápány jako přelomové a zásadní i volby v roce 2000 mezi Albertem Gorem a Georgem Bushem mladším a vzpomeňme si, že první léta Bushova prezidentování se nesla v duchu naprostého nepřátelství establishmentu a médií.

Žijeme v době, kdy korektnost vládne, ale jenom jedním směrem. Například klidně může Hillary Clintonová označit polovinu národa – a jak je teď vidět tu větší polovinu národa – za nevdělané tupce a hlupáky, a projevit tak neuvěřitelnou aroganci a povýšenost nad lidmi. Musíme si uvědomit, že nevyhrál Donald Trump, ale že vyhrála vůle amerického člověka dostat se zase ke slovu poté, co se Amerika už začínala měnit v nějakou rodinnou firmu. Kde velké korporace, velká média, velké zájmy a establishment a aparát velkých institucí moc měly absolutní. Tak teď už nebudou mít moc absolutní, ale bude to mít s nimi Trump těžké.

Jak se změní americká zahraniční politika?

O něco se změní, i když setrvačnost – a v zahraniční politice zvlášť, navíc u tak velké země – ta vždycky nějaká existuje. Myslím si, že Donald Trump nebude tak ochotně pokračovat v dobrodružstvích, aby poslal mladé americké chlapce do kdekteré pouště střílet tam místní domorodce. Což je bohužel jádro současné zahraniční americké politiky. Někde v poušti, někde v horách, je jedna skupina, která chce žít takhle, a druhá takhle. Ti věří tomu, ti zas věří onomu. Ale ve Washingtonu někdo usoudí, že to bude vše jinak, a pošle tam nejmodernější armádu a ta místní lidi, kteří se tam narodili, kteří tam žijí, začne střílet.

Nepromyšlená angažovanost může vyvolat obrovskou humanitární a migrační krizi. Na to člověk nemusí být velký genius. Takže v tomto smyslu intervencionismus představoval dosavadní trend. Je nutno říct, že v těchto volbách neprohrála jenom Hillary Clintonová, prohrál především také prezident Obama se svou politikou. Proti němu se vymezovali voliči v těchto volbách. A vůbec proti trendu posledních let. Takže si myslím, že Donald Trump, doufáme, bude zdrženlivější v tom, aby nasazoval americké chlapce

v kdekaké poušti řešit tamní problémy, které se okolního světa týkají jenom velmi málo a které jsou natolik složité, že hrábnout do toho těžkou botou a myslet si, že v těch křehkých vztazích tím něčemu prospějeme, je hloupé. Nezamýšlené vedlejší efekty můžou být zdrcující, i co se týče Evropy.

Z rozhovoru Americká snídáně s Martinem Veselovským na DVTV, 9. 11. 2016

Jiří Weigl

výkonný ředitel IVK

Vynikající zpráva pro Ameriku a svět

Je výsledek amerických voleb spíše dobrá, nebo špatná zpráva?

Nepochybně je to dobrá zpráva. Dobrá zpráva pro Ameriku, která tu zásadní změnu potřebovala po neúspěšném osmiletém prezidentství Baracka Obamy. Je to dobrá zpráva pro svět, který se potácí ve spoustě neřešených problémů a potřebuje nové impulzy. Je to dobrá zpráva pro Českou republiku, protože Donald Trump je člověk, který je mezi všemi kandidáty jediný, který má nějaký osobní vztah k České republice, i na to bychom neměli zapomínat. A ohřeji také svou polévku. Je to dobrá zpráva pro Institut Václava Klause, kterému šéfuji, protože ten můj byl jeden z mála, jednou z mála institucí, která Donalda Trumpa v naší veřejné diskusi hájila a snažila se ho ubránit před těmi útoky, které byly velmi masivní.

Jak se změní vztah USA a EU?

Evropu čeká stejný střet, jaký proběhl ve Spojených státech. Občané prostě vyjadřují nespokojenost a revoltují proti politice elit. Vidíme to prakticky ve všech volbách, čeká to Francii, čeká to Německo, Itálii, Rakousko. Proces je obdobný – odtrženost elit, těch, kteří vládnou, od potřeb občanů je obrovská, stejná jako byla ve Spojených státech do včerejška. Evropu čekají změny, a proto si myslím, že vítězství Donalda Trumpa posílí ty síly, které chtějí Evropu přebudovat.

Jaké očekáváte vztahy mezi USA a Ruskou federací?

O mnoho horší, než jsou dnes se současnou administrativou, být určitě nemohou. Když se podíváte do historie, tak republikáni většinou byli schopni s Ruskem udržovat velmi racionální a kooperativní vztahy a přitom dosáhnout velkých výsledků. Vzpomeňme na Ronalda Reagana, vzpomeňme na George Bushe staršího a porovnejme to s tím, jak postupovaly demokratické administrativy. Bill Clinton prohospodařil ohromnou šanci, která se poprvé po pádu komunismu v Rusku naskytlá, že zvítězila liberální demokracie a Rusko se mohlo stát tou plnoprávnou součástí toho svobodného světa. Obama nastoupil s resetem vztahů a skončil

skoro na prahu nové studené války. Já myslím, že Trump bude racionální politik, který dokáže Rusko na jedné straně respektovat, po čemž Rusko velmi touží, ale současně dokáže hájit americké zájmy a hájit zájmy amerických spojenců v ní.

Z rozhovoru Pro a proti na ČRo Plus, 9. 11. 2016

Martin Slany

Institut Václava Klause

Nový impuls Amerika potřebuje

Co bude výsledek voleb znamenat pro světové uspořádání? Vrací se USA k izolacionismu? Skončila tak perioda začatá WWII?

Spojené státy zůstávají hegemonní silou, která disponuje ochotou i prostředky prosazovat svůj vliv po světě, včetně strukturální moci v mezinárodních organizacích, jako je MMF, WB atd. Konec globální přítomnosti USA neočekávám. Jednak je v ní zainteresováno příliš mnoho silných zájmových skupin, ale i proto, že se americká zahraniční politika vždy vyznačovala značnou mírou kontinuity, minimálně v jejich základních obrysech. Dojde-li však k útlumu často zbytečně aktivistické zahraniční politiky USA, bude to jen dobře. Nicméně platí minimálně poslední dvě dekády fakt, že se relativní pozice USA s posilováním nových, resp. staronových mocností ve světě snižuje. Multipolární svět je realitou. Unipolární moment konce studené války je minulostí.

Jak se bude vyvíjet vztah mezi USA a Ruskem?

Věřme, že pozitivně, že se Trumpovi s Putinem podaří prolomit dlouho živenou vzájemnou nedůvěru. Škod ve vzájemných vztazích obou velmocí již bylo napácháno dost a budou se napravovat složitě a dlouho. Nový prezident USA pro to však má jedinečnou šanci. Pokračování konfrontace není v zájmu ani jedné z velmocí a není ani v zájmu našem.

Co ze svých slibů Trump zvládne opravdu splnit?

To záleží na spoustě okolností a lze to v současnosti jen těžko predikovat. Republikánská většina v Kongresu by však mohla splnění řady slibů velmi ulehčit. Nicméně co se týče domácí hospodářské politiky, potřebovaly by Spojené státy z jeho předvolebních slibů hodně – od snížení daní, po omezení veřejného sektoru, rušení regulací a nejrůznějších státních zásahů. Byť na první pohled vypadá, že je americká ekonomika v dobré kondici, trpí nemalými strukturálními poruchami – veřejných financí, trhu práce, či bezprecedentním zhoršením ekonomické svobody, ke kterému došlo v uplynulých letech. Leccos se nám bude líbit, leccos ne, ale změnu a impuls Amerika potřebuje.

Odpovědi pro Studentský list VŠE

Vyhoďme ho z kola ven

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Fenomén Trump zamotal hlavu politikům, politologům i žurnalistům. Nikdo neuvěřitelný politický úspěch newyorského podnikatele nechápe. Do omrzení se jako o příčinách hovoří o nevzdělaných venkovských bělošských mužích a globalizaci. Přitom se stačí znovu podívat na slavný oskarový film Miloše Formana „Přelet nad kukaččím hnízdem“ nebo si přečíst jeho románovou předlohu Američana Kena Keseyho, která v češtině vyšla pod názvem „Vyhoďme ho z kola ven“, a začneme dnešní Americe – a nejenom jí – lépe rozumět.

Náš svět se v mnohém symbolicky podobá oné románové psychiatrické léčebně, v níž vládou svoboda a důstojnost lidem beroucí přísná pravidla dusivé politické korektnosti, stanovená „vrchními sestrami“, jež nás mají jako pacienty plně v moci. Za každé jejich neuposlechnutí hrozí likvidační diagnózy jako rasismus, xenofobie, sexismus, homofobie, harassment či popíračství toho či onoho. Jsou nám pravidelně vymývány mozky a naše svobody a soukromí již de facto neexistují. Je to prý pro naše dobro a nedá se s tím nic dělat.

A nejednou se objeví někdo – v románu se jmenuje McMurphy, v americké volební kampani Trump – kdo na „vrchní sestry“ a jejich pravidla kašle. Otevřeně je na veřejnosti porušuje, vysmívá se jim, kašle na pokrytecká politicko-korektní tabu a dovoluje si nahlas říkat to, co chce a co si mys-

lí. Nejde o to, jestli má vždy v té které konkrétní věci pravdu, jde o to, že se to nebojí nahlas říkat. Jde o svobodu. O tu svobodu, kvůli které kdysi lidé do Ameriky odcházel. Jde o svobodu, kvůli a díky níž dnešní Amerika vznikla. A milióny současných Američanů mají pocit, že jim tuto svobodu všechny ty „vrchní sestry“ z Washingtonu a armády jejich přísluhovačů z řad šířitelů „dobra“ vzaly. Proto stojí za Trumpem. Celý establishment a všichni na něj napojení oprávněně zuří, ale jejich snahy Trumpa zdiskreditovat se mýjejí účinkem. Nejde totiž o něho, jde o jeho příklad a víru ve svobodu slova a názoru, které svou kampaní vrátil do hry.

Románový McMurphy končí tragicky, ale jeho příklad dal druhým sílu jít za svobodou. Amerika už nikdy nebude stejná.

Stanovisko IVK ke dni 7. 11. 2016

NOVINKA

Institut Václava Klause nabízí sborník „**25 let české transformace**“ (2016). K základním kamenům české ekonomické transformace patřila vedle makroekonomické stabilizace i liberalizace cen a zahraničního obchodu a privatizace. Sborník připomíná výročí čtvrt století liberalizace cen a spuštění kuponové privatizace. Do sborníku přispěli **Václav Klaus, Jiří Weigl, Jana Fůrstová, Ladislav Minčíč, Dušan Tříška, Karel Dyba a Karel Zeman**. Předmluvu napsal **Jiří Weigl**.

160 stran, 100 Kč.

objednávky na: www.institutvk.cz

NABÍZÍME

Institut Václava Klause nabízí sborník „**Vzestup a pád české pravice: 25 let ODS**“, která mapuje výročí vzniku Občanské demokratické strany. Publikace obsahuje významné projevy Václava Klause z doby, kdy byl předsedou ODS, i doby následující. Do sborníku přispěli **Václav Klaus, Miroslav Macek, Boris Štátný, Jan Skopec a Ivo Strejček** (editor sborníku).

94 stran, 100 Kč.

objednávky na: www.institutvk.cz